

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

Укладач програми навчальної дисципліни доцент кафедри публічного управління та адміністрування, к. е. н, доцент Мирна О.В.

Програма навчальної дисципліни «Регіональне управління» складена відповідно до освітньо-професійної програми Місцеве самоврядування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування.

Предметом навчальної дисципліни є процеси та методи впливу на соціум з метою комплексного соціально-економічного та культурного розвитку окремих територій держави, а також забезпечення реалізації регіональної політики у відповідних сферах суспільного життя, створення умов для реалізації громадянами їх прав і свобод.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна професійної підготовки обов'язкової частини тісно пов'язана з навчальними дисциплінами «Менеджмент», «Адміністративний менеджмент», «Публічно-правові основи європейської інтеграції України», «Муніципальна статистика» «Самоменеджмент», «Публічне управління», «Теорія державного управління».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Регіональне управління» - набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок з питань регіонального управління, зокрема застосування законів, принципів і методів в управлінні суб'єктами регіональної сфери, а також формування комплексу практикоорієнтованих прийомів, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень співробітників суб'єктів регіонального управління.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни «Регіональне управління»: опанування відповідної сукупності знань, вмінь та навичок, які повинні сприяти загально професійній підготовці майбутніх спеціалістів і забезпечити належне виконання ними покладених завдань у сфері управління, зокрема, набуття навичок розробки та впровадження заходів забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів сфери регіонального управління.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань

про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність працювати в команді;
- здатність планувати та управляти часом;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

– навички міжособистісної взаємодії;

– здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);

фахові:

– здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів;

– здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів;

– здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки;

– здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;

– здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій;

– здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;

– здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати;

– здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування;

– здатність до обґрунтування стратегічних цілей розвитку громади;

– здатність до налагодження співпраці територіальних громад;

– здатність до пошуку та використання джерел фінансування програм розвитку місцевих громад;

– здатність до розроблення механізмів імплементації кращих закордонних практик місцевого самоврядування.

1.4. Програмні результати навчання:

– використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства;

– знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;

– знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування;

– знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування;

- розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;
- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції;
- уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування;
- використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку. уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов;
- використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 165 годин / 5,5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні засади управління регіональним розвитком в Україні.

Державна політика регіонального розвитку в Україні. Державна регіональна політика та регіональний розвиток. Європейські засади регулювання політики регіонального розвитку. Фінансове забезпечення регіонального розвитку. Понятійно-категоріальне визначення поняття «регіону», «регіональної політики».

Тема 2. Інституційне забезпечення регіонального управління.

Організаційно-правові засади регіонального управління в Україні. Інституційне забезпечення регіонального управління. Формування державної регіональної політики центральними органами виконавчої влади. Інституційне забезпечення регіонального розвитку. Використання нових інституційних інструментів у системі публічної служби. Теоретичне осмислення змісту феномену місцевого та регіонального самоврядування. Місцеве самоврядування як інститут публічної влади.

Тема 3. Інструменти реалізації державної регіональної політики.

Теоретичні та методичні засади стратегічного планування на регіональному рівні. Планування розвитку територій на регіональному рівні. Державні програми подолання депресивності територій. Державні цільові програми регіонального розвитку. Залучення недержавних структур до участі у формуванні програм регіонального розвитку.

Моніторинг та контроль в програмному забезпеченні розвитку регіону.

Тема 4. Державне управління на регіональному рівні.

Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону.

Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими

ресурсами. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Механізми реалізації регіональної політики держави: інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Регіональне управління та місцеве самоврядування. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади.

Тема 5. Регіональні органи державного управління.

Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенція МДА. Повноваження, порядок формування та роботи МДА. Структура МДА, їх діяльність. Відносини МДА у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Тема 6. Управління ресурсами регіонального розвитку.

Методологічні підходи щодо визначення ресурсів управління розвитком регіонів. Державне регулювання у сфері використання та охорони природних ресурсів. Соціально-демографічна ситуація, зайнятість населення та ринок праці в Україні. Державне регулювання розвитку об'єктів соціального призначення на регіональному рівні. Фінансове забезпечення регіонального розвитку.

Тема 7. Маркетинг регіону.

Методологічні засади регіонального маркетингу. Проведення маркетингових досліджень. Маркетингові стратегії регіонів і міст: типології за формою, змістом та способом реалізації. Розробка брэнда території.

Тема 8. Управління регіональною інфраструктурою.

Визначення регіональної інфраструктури. Науково-теоретичні основи розвитку економічної інфраструктури регіону. Особливості функціонування об'єктів регіональної інфраструктури комунальної форми власності. Роль державно-приватного партнерства в розвитку регіональної інфраструктури. Теоретичні засади формування соціальної інфраструктури регіону. Розвиток основних галузей соціально-побутового призначення. Розвиток основних галузей соціально-культурного призначення. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Тема 9. Ефективність регіонального управління. Контроль і контролінг у системі регіонального управління регіонів.

Поняття ефективності в управлінні. Типологія та критерії вимірювання ефективності управління. Діяльність міжнародних організацій з підвищення ефективності регіонального управління у країнах Європи. Загальна характеристика та принципи реалізації функції контролю. Світові стандарти системи контролю. Розвиток системи контролю у сфері регіонального

управління в Україні.

Тема 10. Досвід країн світу з питань регіонального управління.

Сучасні моделі та концепції місцевого самоврядування. Світовий досвід організації місцевого та регіонального самоврядування. Європейські орієнтири врядування на регіональному рівні. Досвід реформування та перспективи створення сучасних систем врядування.

3. Рекомендовані джерела інформації

1. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посіб. К. : ВПЦ АМУ, 2011. 444 с.
2. Бакуменко В. Д., Руденко О. М. Підходи та моделі креативного державного управління: моногр. К.: АМУ, 2014. 228 с.
3. Васильєва О. І. Регіональне управління в умовах реформування владних відносин : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2009. 436 с.
4. Євтушенко В. А., Євтушенко Г. В. Державне та регіональне управління: навч. посіб. Х.: ХНУ, 2012. 215 с.
5. Іванова Т. В. Державне управління сталим екологічним розвитком України та її регіонів в системі раціонального природокористування: теорія, методологія, перспективні напрями: моногр.. К.: ВПЦ АМУ, 2011. 405 с.
6. Круш П. В., Кожемяченко О. О. Регіональне управління: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2007. 248 с.
7. Основи регіонального управління в Україні : підруч. // авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін. ; за заг. ред. В. М. Вакуленко. М. К. Орлатий. К. : НАДУ, 2012. 576 с.
8. Регіональне управління : підруч. / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. К. : НАДУ, 2014. 512 с.